

ПОЗОРИШТЕ.

УРЕЂУЈЕ А. ХАЦИЋ.

Излази свагда о дану сваке представе на по табака. — Стоји за Нови Сад 40, а на страну 60 новч. месечно. — Претплата се шаље администрацији „Позоришта“, у матичином стану, у Новоме Саду.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ.

(Наставак)

Како се у првој половини рачунске (1880.) године, која својом привредом треба да издржи $\frac{2}{3}$ године, показала разлика у 4733,63 динара, како се у добу извршених мера штедљивости потпуно знало, да до краја октобра неће ући у касу буџетске суме

а) наплата дуга у	6.000
б) доходак од представе „Жизнь за цари“	5.000
в) доходи од игранака, уштеда, ванредних представа, итд. у	10.362
свега дин. 21.362	

како је настала летња, незарадљива сезона, то је (с погледом на поменуће постигнуте уштеде) учињена ревизија буџета и утврђен овај

Б У Џ Е Т

за време од 1. маја до краја октобра 1880.

А. Примање:

1. Државна помоћ (за шест месеца)	14.610.
2. Помоћ Његовог Височанства . . .	1.584.
3. Претплата на седишта и ложе . . .	3.790.
4. Представе изван претплате (30 по предрачуну, дано 13, остало још 17. Како је оволико немогуће дати за 6 месеца, то је стављено само шест по $692\frac{2}{3}$ — место 720 динара по буџету —)	4.156.
5. Представе у претплати (по буџету било их 115. Дано до краја априла 71. До половине јуна стављено 18, а у септембру и октобру узето 24. На 18 представа у мају и јуну узето по 250=4.500, а на 24 представе у септембру и октобру узето по 300 динара=7.200)	11.700.

6. Процент од вештака странаца	40.
7. Дуг г. П. Димића	1.200.
свега 37.080.	

Да би се примање увећало, колико је могуће примакло суми издавања, одлучено буде, да се дружина пошаље у Шабац, да привреди бар 6.000. те да тако, до краја октобра, буде свега 43.080.

Б. Издавање:

1. Управно особље	540.
2. Представљачко особље	
а) мушко	13.045.
б) женско	9.275,88.
3. Свирачи	6.336.
4. Техничко особље	5.365.
5. Административно особље	1.632.
6. Гасно особље	1.224.
7. Билетари (за 3 месеца)	218,40.
8. Редитељство	804.
9. Додатак особљу	
а) мушком	1.020.
б) женском:	
α, на гардеробу	979,80.
β, на скупоћу	457,86.
10. Певачи и статисте (за три месеца)	690.
11. За препис дела и улога	100.
12. За препис нота	100.
13. За гардеробу	200.
14. За реквизице	50.
15. За библиотеку	400.
16. За декорације	500.
17. За унутрашње трошкове	100.
18. За нафту	250.
19. За трошкове гасне фабрике	150.
20. За трошкове око представа	100.

21. Тантијеме композиторима и књижевницима	500.
22. Пут у Шабац и подизање арене:	
а) материјал	1.145.
б) путни трошак	120.
в) станарине	840.
г) непредвиђ. трошкови	240.
д) путнина	300.
свега	<u>2.645.</u>

Целокупан издатак 46.782 94.

Примање до краја године, као што је наведено 43.080.

Недостаје 3.702,94.

К овом недостатку кад се дода разлика између примања и издавања у првих шест месеца 4.733,63. онда цео годишњи недостатак (на крају 1880.) требао је, по буџету, изнети . 8.436,57.

По што је овај издатак већ по самом буџету био изванредан, а ни с које стране није било очекивати олакшице, то је од маја до краја октобра набљудавана така безобзирна штедња, да је она, у неколико, сметала развитку саме установе.

Хонорари (за суделовање, за примљене улоге у невреме, за ноћни рад у гасној фабрици итд.) или су смањени на поле, или са свим укинати. — Награда многозаслужном позоришном инципиру г. Бугарском удаљена је са свим из буџета. — Од декорација није принављано готово ништа, а поправљано само оно, што се апсолутно морало, итд. — Осим тога чињени су сваки могућни, завода достојни реклами, да се виша публика, која се од неколико година отуђила, опет доведе у позориште.

Према овакој штедњи очекивао се исход рачунске године. Да би се свему ухватили што тачнији рачуни, препоручило се главном благајнику, да до краја децембра похита закључити рачун за 1880., како би се поуздано могло видети, шта је по којој партији потрошено, колико је право годишње примање и издавање, колика је разлика и од куда је она постала, па да би се после, с погледом на све те чињенице, саставио што вероватнији буџет за 1881. Ово је савесно учињено и тако се дознало, да је у рачунској 1880. години било овако примање и издавање:

И. Примање:

1. Помоћ државна	29.301,60.
2. Помоћ Његовог Височанства	2.640.

3. Претплата на ложе	3.194.
4. Претплата на седишта	4.172.
5. Представе у претплати (112 претстава)	42.472.
6. Представе изван претплате (20 представа)	12.043,60.
7. Кирија од посластичара	354.
8. Процент од страних вештака	336.
9. Игранке, казне, накнаде	4.229,20.
10. Наплата дуга (Димићева)	80.
Свега	<u>98 822,40.</u>

II. Издавање:

1. Трошкови на управу (заступање управитеља, одборници, писар)	1.068,12.
2. Мушко особље	27.589,42.
3. Женско особље	18.973,09.
4. Оркестар	12.298.
5. Техничко особље	11.053,60.
6. Административно особље	3.222.
7. Гасно особље	1.939,20.
8. Билетари	659.
9. Редитељство	2.208.
10. Додатак мушком особљу	1.872,97.
11. Додатак женском особљу:	
а) на гардеробу	1.904,04.
б) на скупоћу	748,37.
12. Певачи и статисте	2.480,60.
13. Разни хонорари	1.431,70.
14. Набавке за библиотеку	27,35.
15. За преводе и оригинале	734.
16. Препис дела и улога	441,40.
17. Препис музикалија	429,10.
18. Трошкови хаљинарнице	1.300,95.
19. Трошкови за реквизите	75,75.
20. Трошкови за декорације	2.495,25.
21. Намештај	6.
22. Унутрашњи трошкови	1.204,88.
23. Нафта	1.776,10.
24. Трошкови у фабрици	1.501,38.
25. Огрев	2.309,65.
26. Трошкови око представа	207.
27. Тантијеме писцима	285,12.
28. Трошкови непредвиђени	4.802,91.
Свега	<u>104.775,65.</u>

Кад се с овим издавањем пореди примање од 98.822,40. онда је разлика, дакле недостатак у 5.953,25.

Осим тога, по скоро добивеном рачу-
ну тополивнице крагујевачке, има
да се плати за старе реторте . . . 900.
По акту суда вароши Београда од
ове год, Бр. . . . имају се платити
дрва за 1878. (што у своје време
није плаћено због стављеног запта) 564.
Цео дакле недостатак на крају
1880. године био је 7.417,25.

(Наставиће се.)

(или у дукатима, рачунећи дукат
по 12 динара: 618 дуката, 1 ди-
нар и 25 пара).

Како се за подмирење овога недостатка није
могло добити ни од куда какве ванредне помоћи,
то се морало прибећи зајму. И тако је позај-
мљено од г. дра Мачаја 200, а од трговине г.
Х. Томе 400 дуката, прва сума с 10%, друга с
8% годишњим интересом.

Ж И С Т И Њ И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(Марија и Магдалина, позоришна игра у 4 чина,
написао Павле Линдау, превео Сава Петровић, приказана
на нашој позорници први пут 28. нов. о. г.)

Павле Линдау спада међу даровитије немачке писце.
И као драматик стекао је себи лепо име. Он има више
добро и вешто израђених драма. Штета што у те не
спада и његова „Марија и Магдалина“, која управо и није
позоришна игра, него на дугачко развучена приповетка,
у којој се без икакве радње казује, шта се догодило пре
осам година.

Да је то тако, видићемо, ако у кратко приповедемо
шта се збива у тој позоришној игри.

Две пријатељице, Марија, кћи доброћудног и сујетног
трговачког саветника, и Магдалина, сиромашна девојка
из племићке породице, васпитавају се у једном и истом
заводу. У завод долази нов учитељ. Магдалина се за-
гледа у њега и почне проводити с њиме са свим невину
љубав. Пишу једно другом, и Марија допушта учитељу,
да та писма управља на њену адресу, а она ће их пре-
давати пријатељици. Једно од тих писама падне у руке
управитељици, која га одмах шаље маријином оцу, који
опет, не разбирајући много шта је у ствари, гони кћер
своју од себе. Марија жртвује себе за своју пријатељицу,
одлази у свет, постаје славна глумица под именом Ма-
рије Верине, а Магдалина полази за оца своје пријатељице
Марији. У њеној околини налази се и онај заводски учи-
тељ, који је међу тим отишао у списатеље. Случајем и
помоћу професора Лаврентија дозна Магдалина за Марију,
тражи и добија од ње опроштаја. Она посредује за тим,
те и отац маријин, после осам година, грли и љуби
своју кћерку, коју некакав кнез немачки руком и срцем
усређава.

Ко не би приметио одмах на први поглед, да није ни
најмање оправдано страдање маријино. Она не ће ни да
покуша, да се правда пред оцем својим, а отац опет не
ће да распитује, да ли му је кћи заиста крива, него је
онако на сумце гони од себе.

Марија дакле страда, али не за то, што је тако мо-
рало бити, него што се хтело писцу, да до суза дирне
гледаоце и слушаоце.

Представа се могла рачунати међу боље. У првом
реду заслужује да се спомене г. Лукић, који је добро-
ћудног, таштог, разметљивог трговачког саветника Ве-
рена, коме је само до тога стало, да дође до што више
ордена, приказао тако природно и верно, да нас је са
свим задовољио. Он је врло zgodно знао спојити добро-
ћудност са ограниченошћу вереновог ума. Г. Ружић, као
професор Лаврентије имао је тежак положај. Тај професор је
нека смеса од подсмевала и човека од велике разборитости и
светске мудрости. Са свакиим се титра, исмева људске слабо-
сти, али уме и осећати племенито. Г. Ружићу служи на част,
што је све особине тога чудњака јасно изнео. Гђа Ружићка
(Магдалина) вешто је цртала жену од света, која под
спољашњим блеском прикрива тешку рану, коју на срцу
носи. У трећем чину, у призору са Маријом, када од ње
иште опроштаја, дирнула је свакога игром и говором сво-
јим. Гђица Л. Хаџићева мило нас је изненадила као Ма-
рија, нарочито када је живим бојама износила лице и
наличије глумачког живота. Одмах се видело, да осећа, што
говори. Нека буде и у другим улогама тако природна, па ће
одмах више ваљати и себи и за глумачку вештину. Г. Ди-
митријевић показује из дана у дан лепе знаке напретка.
Његов кнез Бернд беше добро замишљен и у главном
добро и изведен. Други пут нека само више пази на то, да
је кнез човек, који не мари за светске предрасуде, и који
се заноси за свачим, што је год лепо и племенито у
свету. Да није такав, не би могао узети за жену глуми-
цу. Гђица Б. Хаџићева (Ела) као несташно и безаалено
девојче беше мила, а игра јој добра. Похвалу заслужује
г. Добриновић и г. В. Поповић, од којих је први прика-
зао Шелмана, позоришног агента, а други доктора Гелса
Гелцинског, некадашњег учитеља у заводу. Те су фигуре
већ по себи одвратне, па ако се не држи мера у њихо-
вом приказу, постају гнусне. У мањим улогама добро
се држала, као увек, гђица Ј. Поповићева (Цингелб-рго-
ва), а у томе су је по својим силама, у колико су умели,
потпомагали: гђица З. Стефановићева (Алма), гђица Д.
Адамовићева (Ружица), г. Барбарић (Ханс), г. Јовановић
(Мерц) и г. Рашић (Гулцбах).

— о —

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

II. ПРЕДСТАВА.

У ПРЕТПЛАТИ 8.

У НОВОМЕ САДУ У ЧЕТВРТАК 3. ДЕЦЕМБРА 1881.

ПРВИ ПУТ:

Ш У Т Н И Ц И.

ШАЉИВА ИГРА У 3 ЧИНА, ПО СЕКРЕТУ НАПИСАО А. ВИНТЕРФЕЛД, ПРЕВЕО САВА ПЕТРОВИЋ.

О С О Б Е:

Кнез Булгарин	Ружић.
Маркиз Трофорела	Барбарић.
Лорд Стајн	Лукић.
Пуковник Петровски	Јовановић.
Хектор пл. Флах	Димитријевић.
Варон Арнхајм	Банковић.
Племић Бок	Добриновић.
Елиза, нећака му	М. Рајковићка.
Олбрезова	Д. Ружићка.
Леди Селмурова	Л. Хаџићева.
Грофица Банерова	Б. Хаџићева.
Вилхелмина, сестра јој	Д. Адамовићева.

Збива се у купатилу Баден-Бадену у наше време.

У суботу 5. децембра: „РОМЕО И ЈУЛИЈА“. Трагедија у 5 чинова, написао В. Шекспир, с енглеског превео др. Лаза Костић, за српску позорницу удесио А. Хаџић.

Улазнице могу се добити у писарници позоришној од 9—12 сахата пре подне и од 3—5 сахата после подне, а у вече на каси.

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 И ПО САХАТА.